

UNIwersytet Marii Curie– Skłodowskiej
Wydział Politologii
Zakład Stosunków Międzynarodowych

Plac Litewski 3
20-080 Lublin

Tel. +48 81 537-60-00,
Fax: +48 81 537-60-20,
E-mail: beata.surmacz@poczta.umcs.lublin.pl

Dr hab. Beata Surmacz

1 sierpnia 2016 roku

OPINIA

o osiągnięciach naukowych, dorobku dydaktycznym, popularyzatorskim i współpracy międzynarodowej **dr Małgorzaty Łakoty-Micker** w związku z wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego

1. Sylwetka dr Małgorzaty Łakoty-Micker

Dr Małgorzata Łakota-Micker jest absolwentką Instytutu Studiów Międzynarodowych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, który ukończyła w 2005 roku, uzyskując tytuł magistra na podstawie pracy *Republika Chorwacji i jej stosunki z Rzeczpospolitą Polską*. W trakcie studiów za osiągnięcia w procesie kształcenia uzyskała stypendium Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (2004 rok), a także w ramach programu *Erasmus* w 2003 roku przebywała na Uniwersytecie Otto von Guericke w Magdeburgu. W 2005 roku podnosiła swoje kompetencje w ramach rocznego kursu w Akademii Młodych Dyplomatów, a w latach 2005-2008 doskonaliła kwalifikacje językowe studiując na Wydziale Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego na profilu serbsko-chorwackim, który ukończyła z tytułem licencjata. W latach 2005-2009 była studentką Studium Doktoranckiego Nauk o Polityce, Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas studiów doktoranckich realizowała grant promotorski MEN, a także odbyła staże na Wydziale Nauk Politycznych Uniwersytetu w Belgradzie.

Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce uzyskała w 2009 roku na podstawie dysertacji *Republika Chorwacji na drodze do NATO i Unii Europejskiej*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Mariana S. Wolańskiego. W tym samym roku została zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Polityki Zagranicznej RP Instytutu Studiów Międzynarodowych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, który nieprzerwanie do dnia dzisiejszego pozostaje podstawowym miejscem pracy dr Małgorzaty Łakoty-Micker. W trakcie pracy w ISM UWz zgromadziła swój dorobek naukowy oraz przygotowała monografię *Czarnogóra. Studia nad bezpieczeństwem*, Londyn 2015.

Należy stwierdzić, że zarówno monografia, jak i pozostały dorobek naukowy dr Małgorzaty

Łakoty-Micker mają charakter politologiczny, o czym świadczy przedmiot podejmowanych badań, dotyczący problematyki integracji Chorwacji i Czarnogóry z NATO oraz Unią Europejską, a także zagadnień współczesnej praktyki dyplomatycznej i konsularnej.

2. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych dr Małgorzaty Łakoty-Micker

Podstawą oceny osiągnięć naukowo-badawczych jest autorstwo monografii oraz artykułów opublikowanych w czasopiśmie i pracach zbiorowych, a także wypełnienie pozostałych kryteriów wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. nr 196, poz. 1165).

a) Osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust.2 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym

Podstawowe osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym stanowi zgłoszona przez dr Małgorzatę Łakotę-Micker monografia *Czarnogóra. Studia nad bezpieczeństwem* (Legens. Publishing workshop, Londyn 2015, ss. 500). Ocena monografii zostanie przeprowadzona według pięciu kryteriów: 1) wartości podjętego problemu badawczego; 2) warstwy koncepcyjnej, odzwierciedlającej się w konstrukcji rozprawy; 3) treści rozprawy, czyli jej poziomu merytorycznego; 4) warsztatu badawczego, czyli zastosowanych metod badawczych; 5) bazy źródłowej.

Problem badawczy. Dr Małgorzata Łakota-Micker w swojej rozprawie habilitacyjnej podejmuje ważny i wartościowy problem badawczy. Po pierwsze, sam region Bałkanów Zachodnich, ze względu na rolę, jaką odegrał w dziejach Europy w XX wieku – jego położenie geostrategiczne, niestabilność polityczną, konflikty – jest ważnym obszarem badań politologicznych. W tym kontekście Czarnogóra, jedno z najmłodszych państw powstałych w wyniku procesów dezintegracji Jugosławii, jest istotnym tematem badawczym, który dotychczas nie znalazł odzwierciedlenia w polskiej literaturze przedmiotu. Po drugie, podjęty przez Habilitantkę problem bezpieczeństwa Czarnogóry – niezależnie od jakości jego realizacji – wpisuje się w obszar badania bezpieczeństwa małych państw. Gdyby Habilitantka, wykorzystując przykład Czarnogóry, bardziej skoncentrowała się na badaniu uwarunkowań, istoty i specyfiki bezpieczeństwa małego państwa czy próbie identyfikacji cech polityki bezpieczeństwa prowadzonej przez takie podmioty, niewątpliwie stanowiłoby to znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Zwłaszcza, że sama Habilitantka w Zakończeniu podkreśla, że badanie bezpieczeństwa państw o niewielkim potencjale „stanowi szczególne wyzwanie (...) przede wszystkim z uwagi na specyfikę ich międzynarodowej roli”.

Krytycznie należy ocenić sformułowanie tytułu monografii. Jest on mało precyzyjny, wręcz enigmatyczny, a przede wszystkim nieco publicystyczny. Tytuły rozpraw naukowych powinny być precyzyjne, zbudowane wokół kategorii analitycznych i przynajmniej sugerować problem badawczy, który w pracy ma być rozwiązywany.

Konstrukcja rozprawy. W strukturze rozpraw naukowych zawarta jest wizja konceptualizacji i porządkowania podjętego problemu badawczego. W tym kontekście największą słabością ocenianej monografii jest brak zdefiniowania problemu badawczego. Formułowanie problemów badawczych polega na rozbiciu tematu na pytania badawcze, na które szuka się odpowiedzi na drodze badań naukowych. Habilitantka we Wstępie do rozprawy w ogóle nie odnosi się do tego, co chce zbadać, co stanowi problem badawczy, nie formułuje żadnych pytań badawczych. Dwukrotnie jedynie wspomina, że przedmiotem rozprawy jest „problematyka bezpieczeństwa Czarnogóry” (s. 18) czy „bezpieczeństwo Czarnogóry i proces jej akcesji do NATO” (s. 20). Tak enigmatyczne sformułowania dotyczące przedmiotu badań trudno uznać za dojrzałe zdefiniowany problem badawczy. Habilitantka nie formułuje również celu swoich badań. Czy celem monografii jest zbadanie bezpieczeństwa wewnętrznego czy zewnętrznego Czarnogóry; czy identyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa; czy identyfikacja jego wymiarów; czy wreszcie zbadanie działań podejmowanych przez Czarnogórę w celu zapewnienia państwu bezpieczeństwa? Czy może analiza stanu bezpieczeństwa Czarnogóry (na co wskazuje Habilitantka w autoreferacie – s.7)? A może wszystkie te aspekty? Po zapoznaniu się z treścią rozprawy powstaje nieodparte wrażenie, że tak jak Habilitantka pisze o „kotle bałkańskim”, symbolizującym napięcia będące efektem „przemieszania” na stosunkowo niewielkim obszarze różnych grup etnicznych, religijnych i kulturowych, tak i oceniana monografia jest swoistym „kotłem czarnogórskim”, do którego „wrzuciła” dosyć chaotycznie mnóstwo faktów, które nie tworzą spójnej całości.

Brak zdefiniowania problemu badawczego oraz określenia celu badań automatycznie przekłada się na brak klarownej i spójnej koncepcji ich przeprowadzenia. W pracy naukowej zasadą konstruowania struktury pracy jest przyjęcie czytelnego kryterium porządkowania logiki układu treści, przy zachowaniu zasady ich rozłączności. Jest to swoiste „rozłożenie” na części obszaru badawczego określonego w tytule, przy uwzględnieniu słów kluczowych. Niestety w opiniowanej rozprawie, zarówno na poziomie rozdziałów, jak i podrozdziałów reguły te nie są dochowane.

Praca składa się z czterech rozdziałów: I. *Bezpieczeństwo państwa. Ustalenia metodologiczne*; II. *Czarnogóra we współczesnych stosunkach międzynarodowych*; III. *Współpraca międzynarodowa – czynnik wzmacniający bezpieczeństwo Czarnogóry*; IV. *Czarnogóra w procesie integracji z NATO*. O ile rozdział pierwszy dotyczący wiedzy ogólnej, teoretycznej na temat bezpieczeństwa państwa i jego zagrożeń jest uzasadniony, o tyle trudno znaleźć czytelne kryterium

podziału treści rozprawy na kolejne rozdziały. Trzy następne rozdziały właściwie zawierają się w tytule rozdziału drugiego *Czarnogóra we współczesnych stosunkach międzynarodowych*, ponieważ zarówno współpraca międzynarodowa Czarnogóry, jak i proces integracji z NATO stanowią elementy uczestnictwa państwa w stosunkach międzynarodowych, a co więcej proces integracji z NATO jest formą współpracy międzynarodowej.

W tytułach rozdziałów w ogóle nie występują pojęcia kluczowe dla analizy bezpieczeństwa państwa, takie jak: zagrożenia bezpieczeństwa, koncepcje bezpieczeństwa, system bezpieczeństwa, polityka bezpieczeństwa czy działania na rzecz bezpieczeństwa, które porządkowałyby w sposób istotny strukturę pracy. Są albo ukryte w bardzo niespodziewanych miejscach (jak na przykład *System bezpieczeństwa Czarnogóry czy Strategia bezpieczeństwa narodowego Czarnogóry* w rozdziale drugim, dotyczącym Czarnogóry we współczesnych stosunkach międzynarodowych), albo w ogóle nieobecne.

Brak wyraźnego kryterium i niejasność logiki porządkowania treści dotyczy także struktury wewnętrznej rozdziałów, a zwłaszcza rozdziału drugiego. W rozdziale tym znalazły się treści dotyczące zarówno położenia geopolitycznego Czarnogóry, jej historii, sytuacji politycznej, ekonomicznej, jak i systemu bezpieczeństwa, strategii bezpieczeństwa czy jego zagrożeń. Ponadto tytuł podrozdziału drugiego (*Bezpieczeństwo Czarnogóry*) swoim znaczeniem obejmuje całość treści rozprawy. Pozostałe rozdziały – abstrahując od ich oceny ze względu na konstrukcję rozprawy – mają poprawną strukturę wewnętrzną. W rozdziale drugim zastosowano ujęcie podmiotowe, natomiast w trzecim ujęcie problemowe.

Kierunek prowadzonym badaniom nadają hipotezy badawcze, które uwypuklają wzajemne związki między obserwowanymi zdarzeniami dzięki powiązaniu ich w łańcuchach przyczyn i skutków. Siedem hipotez, które stawia w swojej rozprawie dr Małgorzata Łakota-Micker nie spełnia zasady ogólności, to znaczy objęcia zakresem wszystkich faktów, zjawisk i procesów z danego zakresu rozpoznawania rzeczywistości. W istocie odnoszą się jedynie do rozdziału czwartego dotyczącego procesu integracji Czarnogóry z NATO. Niezrozumiała jest dla mnie hipoteza szóstą, a już zdecydowanie zasad formułowania hipotez nie spełnia hipoteza siódma, dotycząca poparcia Czarnogórców dla członkostwa w NATO.

Reasumując należy stwierdzić, że dr Małgorzata Łakota-Micker niestety nie poradziła sobie ze zdefiniowaniem problemu badawczego, celu badań, konceptualizacją oraz porządkiem zgromadzonego bardzo obszernego materiału empirycznego.

Treść rozprawy. Pozytywną stroną treści opiniowanej rozprawy jest bardzo obszerny i szczegółowy materiał faktograficzny i empiryczny. Habilitantka dokonała analizy szeregu

dokumentów źródłowych, literatury oraz artykułów prasowych dotyczących szeroko pojętego bezpieczeństwa Czarnogóry. Niewątpliwie bardzo pomocne w tym względzie było Jej przygotowanie lingwistyczne, w tym znajomość języków chorwackiego i serbskiego. Jest to niewątpliwie, jak napisał w recenzji wydawniczej prof. Maciej Szostak, erudycyjne studium wiedzy o Czarnogórze. Szkoda tylko, że Habilitantka nie wykazała się umiejętnością logicznego porządkowania tej wiedzy. Gdyby w poszczególnych rozdziałach Habilitantka umieściła wstęp, w którym określony byłby podejmowany w nim cząstkowy problem badawczy, struktura jego analizy czy przyjęte założenia badawcze, niewątpliwie uporządkowałoby to logikę i spójność argumentacji.

Należy również podkreślić, że monografia została napisana językiem zrozumiałym i komunikatywnym, z dobrze prowadzoną narracją. Aczkolwiek nie jest wolna od języka publicystycznego, na przykład używanie nazwy stolicy Czarnogóry jako nazwy państwa, co prowadzi czasami do dosyć zabawnych sformułowań: „dla Podgoricy, która uzyskała niepodległość w 2006 roku” (s. 146).

Rozdział I ma dostarczyć wiedzy ogólnej i teoretycznej na temat bezpieczeństwa współczesnego państwa, której celem powinno być stworzenie podstawy analiz prowadzonych w rozdziałach empirycznych. W podrozdziale, dosyć niefortunnie zatytułowanym *Bezpieczeństwo państwa. Ustalenia metodologiczne* (znacznie lepszy byłby po prostu tytuł *Pojęcie bezpieczeństwa państwa*, ponieważ nie są w nim zawarte żadne ustalenia metodologiczne, mające wpływ na pozostałą część monografii), Habilitantka, niestety w sposób dosyć powierzchowny i chaotyczny, wyjaśnia pojęcie bezpieczeństwa. Słusznie zauważa, że „bezpieczeństwo jest kategorią wielowymiarową”. O złożoności tego zjawiska świadczy różnorodność stosowanych do jego analizy pojęć: bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo międzynarodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo zewnętrzne. Zasadnicze jednak znaczenie ma podział na bezpieczeństwo narodowe i bezpieczeństwo międzynarodowe. To pierwsze oznacza zdolność państwa do ochrony wartości wewnętrznych przed zagrożeniami zewnętrznymi. Drugie natomiast nie jest, jak twierdzi Habilitantka „sumą bezpieczeństw narodowych poszczególnych państw” (s. 46), ale raczej stanowi „brak zagrożeń dla norm, reguł i instytucji, które służą zapewnianiu bezpieczeństwa państw i innych podmiotów stosunków międzynarodowych” (zob. R. Kuźniar (red.) *Bezpieczeństwo międzynarodowe*, Warszawa 2012, s. 15). W sposób bardzo powierzchowny Habilitantka odniosła się do ewolucji rozumienia i definiowania pojęcia bezpieczeństwa. W kontekście dalszego wywodu prowadzonego w monografii, dziwi szczególnie brak odwołania do poglądów na bezpieczeństwo tzw. szkoły kopenhaskiej, dotyczących szerokiego i kompleksowego jego ujmowania (następuje to dopiero w ostatnim rozdziale na s. 362-363). Część teoretyczna rozprawy powinna również na ogół służyć określeniu własnej tożsamości badawczej, w tym

przypadku określenia „siebie” w odniesieniu do rozumienia bezpieczeństwa. Habilitantka nie podejmuje jednak tego wysiłku.

Nielogiczne wydaje się wydzielenie dwóch następujących podrozdziałów: 1.2. *Źródła zagrożeń bezpieczeństwa państwa* (3,5 strony) i 1.3. *Klasyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa*. W obydwu przypadkach główną kategorią analityczną są zagrożenia, a klasyfikacja jest częścią analizy zagrożeń. Szkoda, że analizując źródła zagrożeń bezpieczeństwa państwa Habilitantka nie odnosi się do mechanizmu sekurytyzacji, który wpłynął na poszerzenie zakresu przedmiotowego bezpieczeństwa. W katalogu zagrożeń bezpieczeństwa Habilitantka wyróżniła zagrożenia: militarne, polityczne, ekonomiczne, społeczne, ekologiczne i techniczne, terroryzm oraz transnarodową przestępczość zorganizowaną. Zdecydowanie brakuje w tym katalogu zagrożeń kulturowych, a także informacyjnych - cyberbezpieczeństwo staje się coraz ważniejszym aspektem bezpieczeństwa narodowego (również dla Czarnogóry, która posiada, nieuwzględnioną przez Habilitantkę w monografii, strategię bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni). Nie zostały również zidentyfikowane zagrożenia energetyczne, podczas gdy zapewnienie sobie bezpieczeństwa energetycznego staje się dzisiaj dla państw wręcz kwestią przetrwania. Dwa ostatnie typy zagrożeń – terroryzm i zorganizowana przestępczość – należą do grupy zagrożeń asymetrycznych, których Habilitantka w ogóle nie definiuje. Bardzo powierzchownie są potraktowane zagrożenia militarne (zwłaszcza biorąc pod uwagę hybrydyzację konfliktów zbrojnych), a już w ogóle niezrozumiałą jest akapit o „zagrożeniach pierwotnych (powodzie, głód, masowe zgony) i wtórnych (epidemie)” w podrozdziale dotyczącym zagrożeń militarnych (s.48). Bardzo ryzykowne również wydaje się stwierdzenie, iż dla Czarnogóry terroryzm nie jest „liczącym się źródłem zagrożenia bezpieczeństwa” (s. 54). Współcześnie jest to istotne zagrożenie dla każdego państwa europejskiego.

Rozdział II w zamierzeniu Habilitantki ma umiejscowić Czarnogórę we współczesnych stosunkach międzynarodowych. Niestety brak koncepcji przeprowadzenia badań w tym rozdziale sprawia, że jest on chaotyczny, nieuporządkowany, zawiera treści dotyczące różnych sposobów analizowania bezpieczeństwa. Są więc treści dotyczące Czarnogóry jako podmiotu stosunków międzynarodowych, bezpieczeństwa Czarnogóry, w tym systemu bezpieczeństwa i *Strategii bezpieczeństwa narodowego Czarnogóry*, a także zagrożeń bezpieczeństwa Czarnogóry. Występują więc elementy uwarunkowań bezpieczeństwa, koncepcji zapewniania bezpieczeństwa, polityki bezpieczeństwa, a także zagrożeń. Właściwie mógłby być podzielony, jako że liczy ponad 130 stron, na przynajmniej 2 rozdziały z pożytkiem dla klarowności jego koncepcji.

W podrozdziale 2.1. *Czarnogóra jako podmiot stosunków międzynarodowych* zamysłem autorki było zapewne przedstawienie potencjału Czarnogóry do prowadzenia działań w środowisku

międzynarodowym, jej pozycji na arenie międzynarodowej. Pojęcie podmiotowości zawiera bowiem w sobie zdolność danego uczestnika do wywierania wpływu na stosunki międzynarodowe. Habilitantka natomiast prezentuje nam historię powstania Czarnogóry, jej warunki geograficzne, sytuację polityczną i ekonomiczną. Nie sposób, po zapoznaniu się z treścią, zgodzić z tytułem paragrafu *Położenie geopolityczne Czarnogóry*, ponieważ przedstawione są jedynie uwarunkowania geograficzne. Położenie geopolityczne, najkrócej ujmując, określa zależności pomiędzy położeniem geograficznym państwa a jego pozycją w społeczności międzynarodowej i prowadzoną polityką, wymaga porównania siły potencjału państwa z siłą państw sąsiednich, czy wykazania znaczenia położenia geograficznego danego państwa dla polityki innych państw (co zwłaszcza jest istotne w relacjach Czarnogóry z NATO). Takiej analizy jednak w tej części tekstu Habilitantka nie przeprowadza. W charakterystyce sytuacji ekonomicznej w ogóle nie zostały przedstawione zasadnicze wskaźniki dotyczące stanu gospodarki Czarnogóry, chociażby PKB, ani jej miejsca w gospodarce światowej. Niezrozumiały wydaje się jednak być fakt, że w pracy dotyczącej bezpieczeństwa Czarnogóry, nie dokonano identyfikacji jej potencjału militarnego. Dane dotyczące liczebności armii podane są dopiero w przypisie w Zakończeniu.

Podrozdział 2.2. *Bezpieczeństwo Czarnogóry*, abstrahując od jego tytułu oddającego tematykę całej rozprawy, stanowi analizę treści *Strategii bezpieczeństwa narodowego Czarnogóry*, *Strategii obrony Czarnogóry* oraz *Narodowej strategii na wypadek sytuacji nadzwyczajnych*. Podrozdział ten jest podzielony na trzy części, przy czym dwa pierwsze śródtytuły zupełnie są oderwane od treści w nich zawartych. Na przykład po śródtytule *Aspekty instytucjonalno-programowe bezpieczeństwa* Habilitantka zawarła pół strony ogólnych rozważań o Czarnogórze.

W podrozdziale 2.3. Habilitantka dokonała identyfikacji zagrożeń bezpieczeństwa Czarnogóry. Zaliczyła do nich zagrożenia militarne (nielegalny handel bronią), zagrożenia społeczno-polityczne wynikające z heterogeniczności narodowej Czarnogóry, korupcję i przestępczość zorganizowaną, wolność mediów(!) (zagrożeniem może być raczej brak wolności mediów – więc tytuł jest co najmniej niezręcznie sformułowany) oraz zagrożenia ekonomiczne (niska dynamika rozwoju gospodarczego, rosyjskie inwestycje w sektor nieruchomości i przemysł w Czarnogórze). Taka identyfikacja zagrożeń, co do zasady słuszna, a zwłaszcza ich opis, może budzić jednak wiele pytań i wątpliwości. Po pierwsze, prawie wszystkie wymienione zagrożenia mają charakter wewnętrzny. Powstaje zatem pytanie czy Czarnogóra nie ma żadnych zagrożeń zewnętrznych? Zwłaszcza, że jak pisze Habilitantka na s. 118 „Strategia z 2008 roku zagrożeń upatruje natomiast w szerszym wymiarze – zarówno zewnętrznym, będącym choćby wynikiem następstw konfliktu na Kaukazie, Bliskim Wschodzie czy w Afryce Północnej, jak i wewnętrznym, odnoszącym się do możliwości wystąpienia kryzysu wewnętrznego, nie tyle dotyczącego samej

Czarnogóry, co jej bezpośredniego otoczenia”. Po drugie, Habilitantka nie wykazuje w wielu wypadkach związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy szerokim i erudycyjnym opisem zjawiska stanowiącego zagrożenie a jego skutkiem dla bezpieczeństwa państwa. Słabość ta wiąże się z faktem, że w monografii nie zostały jasno wskazane główne elementy treści bezpieczeństwa Czarnogóry, a więc wartości, które są chronione przez państwo. Po trzecie wreszcie, brakuje wskazania specyfiki zagrożeń bezpieczeństwa państwa małego, jakim jest Czarnogóra.

W rozdziale III dr Małgorzata Łakota-Micker wychodzi ze słusznego założenia, że podejmowanie współpracy międzynarodowej, zarówno dwustronnej, jak i w ramach organizacji międzynarodowych, stanowi skuteczny mechanizm wzmacniania bezpieczeństwa narodowego. Rozdział podzielony jest dosyć logicznie na dwie części, w których Habilitantka opisuje współpracę dwustronną oraz wielostronną Czarnogóry. Uwzględnione są wszystkie państwa b. Jugosławii, natomiast z „pozostałych państw europejskich” Habilitantka uwzględnia jedynie 3 – Austrię, Grecję i Republikę Federalną Niemiec. Jakże jest kryterium takiego wyboru? Z jakiego powodu te państwa są istotne dla bezpieczeństwa Czarnogóry? Podobne pytanie rodzi się przy wyborze kluczowych partnerów pozaeuropejskich, do których Habilitantka zaliczyła jedynie Stany Zjednoczone. Natomiast z niezrozumiałych powodów syntetyczna analiza stosunków Czarnogóry z Rosją znalazła się w części dotyczącej współpracy wielostronnej (s. 278-282). Niestety po raz kolejny Habilitantka wykazała się nieumiejętnością porządkowania treści rozprawy.

W drugiej części rozdziału został dokonany przegląd współpracy wielostronnej Czarnogóry. O ile w części dotyczącej inicjatyw regionalnych Habilitantka dosyć dobrze poradziła sobie ze wskazaniem związku pomiędzy udziałem Czarnogóry w danej inicjatywie a szeroko rozumianym bezpieczeństwem państwa, o tyle w części związanej z inicjatywami ponadregionalnymi nie zawsze taki związek jest uchwycony. Zamieszczenie kilku podstawowych ogólnych informacji o organizacji i aktywności w niej Czarnogóry nie wyjaśnia, w jaki sposób „wzmacnia to bezpieczeństwo” państwa.

Przedmiotem analizy w rozdziale IV jest proces integracji Czarnogóry z NATO. Habilitantka dokonuje w nim na podstawie bogatych dokumentów źródłowych szczegółowej, chronologicznej analizy poszczególnych etapów tego procesu. Uwzględnia również udział Czarnogóry w misjach pokojowych NATO. Mało zasadne wydaje się być prezentowanie treści, dobrze opisanych w literaturze przedmiotu, dotyczących ewolucji strategii Sojuszu Północnoatlantyckiego. O wiele bardziej zasadne natomiast byłoby rozbudowanie, z lepszą argumentacją, części dotyczącej roli Sojuszu jako stabilizatora bezpieczeństwa na obszarze państw b. Jugosławii.

Zakończenie monografii służy przede wszystkim do prezentacji wniosków, odniesienia się do hipotez postawionych we Wstępie oraz tego, czy i w jakim stopniu udało się rozwiązać problem badawczy, a także przedstawienia postulatów co do dalszych badań, które należałoby podjąć. W Zakończeniu do prezentowanej monografii żaden z tych elementów nie występuje. Po pierwsze, Habilitantka nie zdefiniowała we Wstępie żadnego problemu badawczego, do rozwiązania którego mogłaby się odnieść w Zakończeniu. Po drugie, powtórzenie hipotez ze Wstępu w żadnym razie nie może być utożsamiane z odniesieniem się do ich potwierdzenia czy falsyfikacji. Po trzecie, Habilitantka nie formułuje żadnych postulatów badawczych. Czy należy rozumieć, że podjęta przez nią problematyka nie wymaga już żadnych pogłębionych badań? W zamian Habilitantka przedstawia tabelę PEST, odnoszącą się do czynników, które w większości w ogóle nie były w pracy analizowane, a następnie analizę SWOT, bardzo słabo powiązaną z poprzednią tabelą. Notabene, trudno uznać za opracowanie własne tabelę PEST, ponieważ dokładnie taki sam katalog przykładowych czynników makrootoczenia PEST można odnaleźć w pracy E. Mazur – Cieślak, *Propozycja zastosowania narzędzi analizy strategicznej PEST/SWOT w Strategicznym Przeglądzie Bezpieczeństwa Narodowego*, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2010, nr 14-16, s. 69-81.

Reasumując ocenę treści rozprawy, należy podkreślić – jako jej cechę pozytywną – wykorzystanie bardzo obszernego materiału faktograficznego. Niestety Habilitantka nie poradziła sobie z jego uporządkowaniem zgodnie z rygorami poznania naukowego.

Założenia metodologiczne. Warstwa metodologiczna – obok warstwy koncepcyjnej – wydaje się być najsłabszym elementem ocenianej monografii. We Wstępie do rozprawy dr Łakota-Micker przedstawia dwa podejścia badawcze do analizy bezpieczeństwa: realizm i neoinstytucjonalizm (?). Co definiuje jako instytucję? Według którego z nich ma zamiar badać bezpieczeństwo Czarnogóry? Lektura rozprawy wyraźnie wskazuje, że ani jedno, ani drugie podejście nie ma zastosowania. Podobnie jest w przypadku metod badawczych. Habilitantka deklaruje zastosowanie kilku metod badawczych: analizy historycznej, analizy systemowej oraz analizy statystycznej. O ile, z dużymi zastrzeżeniami, można znaleźć elementy analizy historycznej, o tyle dwie następne metody pozostają jedynie w sferze deklaracji. Powstaje wręcz wrażenie, że Habilitantka błędnie je rozumie. Analiza systemowa jest metodą badawczą, która jest oparta na posługiwaniu się kategoriami systemowymi. Polega na konstruowaniu specyficznego modelu pojęciowego badanych zjawisk, to znaczy modelu systemowego. Wymaga jasnego określenia granic badanego systemu i jego części składowych, zbadania zespołu zależności pomiędzy nimi (struktura systemu), określenia procesu konwersji wewnątrzsystemowej, sprzężenia zwrotnego pomiędzy systemem a otoczeniem oraz zbadania zdolności systemu do utrzymywania równowagi ze środowiskiem (homeostaza). Analiza statystyczna natomiast jest końcowym etapem badania

statystycznego, którego Habilitantka w żadnym fragmencie pracy nie prowadzi. Natomiast analiza strategiczna za pomocą metody PEST i SWOT być może byłaby interesującą metodą badawczą, gdyby Habilitantka potrafiła ją odpowiednio zastosować i wiedziała czemu mają służyć. Dr Łakota-Micker nie deklaruje natomiast metod, które w naturalny sposób występują w jej rozprawie – na przykład metody czynnikowej. Nie deklaruje również żadnych technik badawczych, chociażby takich podstawowych jak analiza zawartości dokumentów, analiza danych statystycznych czy analiza stanu literatury i badań.

Baza źródłowa rozprawy jest dosyć obszerna. Habilitantka wykorzystała liczne dokumenty oraz opracowania w kilku językach: polskim, chorwackim, serbskim, czarnogórskim i angielskim. Aczkolwiek można wskazać literaturę politologiczną – zwłaszcza anglojęzyczną – dotyczącą zarówno paradygmatu bezpieczeństwa, jak i problematyki bałkańskiej, która w pracy nie została uwzględniona, np. G. Noutcheva, *European Foreign Policy and the Challenges of Balkan Accession. Conditionality, legitimacy and compliance*, wydanej przez Routledge w 2012 roku czy *The Foreign Policies of Post-Yugoslav States. From Yugoslavia to Europe*, S. Keil, B. Stahl (red.), wydanej przez Palgrave w 2014 roku. Widoczny jest również brak kwerendy anglojęzycznych czasopism z zakresu stosunków międzynarodowych. Bibliografia podzielona jest na cztery części: Opracowania dotyczące Czarnogóry i Bałkanów, Opracowania na temat bezpieczeństwa, Oficjalne dokumenty oraz Artykuły publicystyczne. W bibliografii prac naukowych na ogół systematyzuje się bazę źródłową według nieco innej kolejności - jako pierwsze podaje się akty prawne i dokumenty, następnie monografie i opracowania. Wątpliwości budzi też przyporządkowanie informacji z oficjalnych stron rządowych do artykułów publicystycznych.

Reasumując ocenę opiniowanej rozprawy habilitacyjnej, należy podkreślić, że podjęty w niej temat badawczy – niezależnie od oceny jego realizacji - jest wartościowy poznawczo. Należy też pozytywnie ocenić obszerny, szczegółowy materiał faktograficzny i empiryczny. Największą słabością monografii jest jej warstwa koncepcyjna i metodologiczna. Brak jest jednoznacznie sformułowanego problemu badawczego, jasno określonego celu poznawczego oraz dojrzałej, uporządkowanej i spójnej koncepcji przeprowadzenia badań. W konsekwencji rozprawa habilitacyjna dr Małgorzaty Łakoty-Micker **nie spełnia** określonego w art. 16.1. Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1852) **wymogu, aby rozprawa habilitacyjna stanowiła znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej**, którą – zgodnie z wszczętym postępowaniem habilitacyjnym – są nauki o polityce.

b) ocena pozostałej aktywności naukowo-badawczej

Zgodnie z przygotowanym wykazem dorobek naukowy dr Małgorzaty Łakoty-Micker obejmuje 22 pozycje opublikowane oraz 4 złożone do druku. Wśród wykazanych pozycji opublikowanych Habilitantka wykazała 6 monografii, 9 artykułów w czasopiśmie, a także 7 rozdziałów w pracach zbiorowych. Pozycje wykazane jako złożone do druku to 1 monografia oraz 3 recenzje.

Jednakże dokładna analiza zgromadzonego dorobku prowadzi do zasadniczej korekty tych danych. Po pierwsze, Habilitantka wskazuje jako dwie odrębne pozycje monografie o tym samym tytule: *Czarnogóra. Studia nad bezpieczeństwem*, jedną wydaną w 2013 roku przez Oficynę Wydawniczą ATUT we Wrocławiu, a drugą w 2015 roku przez Legens. Publishing workshop w Londynie. Ponieważ w dostarczonej dokumentacji znalazła się tylko ta druga pozycja, trudno jest mi określić, jaka jest między nimi różnica i na czym polega „wydanie II uzupełnione”. Podobnie jest w przypadku monografii *Proces akcesji Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej*, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2011 oraz tej samej monografii wydanej w języku angielskim *The Republic of Croatia's Accession Process to the European Union*, Oficyna Wydawnicza ATUT 2013.

Po drugie, nie miałam co prawda możliwości zapoznania się z dysertacją doktorską Habilitantki, ale jej tytuł *Republika Chorwacji na drodze do NATO i Unii Europejskiej* jest zaskakująco zbieżny z tytułami dwóch monografii wskazanych przez Nią do oceny w postępowaniu habilitacyjnym, mianowicie: *Proces akcesji Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej*, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2011 oraz *Republika Chorwacji na drodze do NATO*, Polkowice 2011. Budzi to uzasadnione wątpliwości, czy stanowią one efekt badań przeprowadzonych po napisaniu rozprawy doktorskiej, a tym samym czy powinny podlegać ocenie w postępowaniu habilitacyjnym.

Po trzecie, dwie książki przedstawione przez dr Małgorzatę Łakotę-Micker jako monografie - *Instrumentarium przyszłego dyplomaty*, Legens. Publishing workshop, Londyn 2016 oraz złożona do druku w wydawnictwie ATUT we Wrocławiu *Wrocławscy Konsulowie Honorowi – Informator* – z pewnością nie są monografiami naukowymi. Pierwsza z nich może służyć jako podręcznik dla studentów dyplomacji, ponieważ w zasadniczej części jej zawartość ma charakter odtwórczy i odnosi się do korespondencji dyplomatycznej i służbowej (zob. J. Sutor, *Korespondencja dyplomatyczna* czy J. Barcz, B. Libera, *Urzędnik i biznesmen w środowisku międzynarodowym*). Wkładem autorki jest natomiast zilustrowanie podręcznika nowymi, bardziej aktualnymi przykładami pism i not dyplomatycznych, które zapewne miała okazję zgromadzić podczas swoich praktyk i staży zarówno w MSZ, jak i placówkach dyplomatycznych RP w Czarnogórze. Druga z książek jest natomiast typowym informatorem, zawierającym charakterystyki konsulów honorowych we Wrocławiu, które są poprzedzone krótkim zarysem prawa i praktyki konsularnej. Obydwie pozycje można raczej zaliczyć do publikacji popularyzujących naukę.

Po czwarte, niestety Habilitantka stosuje autoplagiat. Treść artykułu *Republika Chorwacji - 28. państwo członkowskie Unii Europejskiej* [w:] *Balkany Zachodnie między przeszłością a przyszłością*, Łódź 2013 jest identyczna jak artykułu *Republika Chorwacji, nowe państwo członkowskie Unii Europejskiej*, *Racja stanu. Studia i materiały* 2012, nr 1. Podobnie jest w przypadku artykułu *Czarnogóra w procesie integracji euroatlantyckiej* [w:] *Europa Środkowa a Balkany. Determinanty i ograniczenia przemian*, J. Wojnicki (red.), Warszawa 2016, którego treści są niemal identyczne z treściami artykułu opublikowanego rok wcześniej *Problematyka małego państwa na drodze do Unii Europejskiej. Przykład Czarnogóry*, *Zeszyty Naukowe DWSPiT. Studia z Nauk Społecznych*, nr 8, Polkowice 2015, a spora część tekstu powtarza się również w publikacji *Relacje polsko-czarnogórskie w kontekście integracji Czarnogóry z Unią Europejską*, [w:] *Polska wobec standardów Unii Europejskiej*, P. Kuczma (red.), Wydawnictwo DWSPiT, Polkowice 2015. W przesłanej dokumentacji nie ma tekstu artykułu opublikowanego w języku serbskim *Aktivnosti Crne Gore u MAP-u i učešće u međunarodnim misijama i operacijama* (współautor M. Tahirovič) opublikowanego w 2011 roku, ale tytuł jest identyczny jak dwa artykuły opublikowane przez Habilitantkę również w 2011 roku: *Czarnogóra w planie działań na rzecz członkostwa MAP* oraz *Udział Czarnogóry w misjach pokojowych*.

W ocenianym dorobku zwraca uwagę brak redakcji lub chociażby współredakcji prac zbiorowych, co stanowi również istotny element pracy naukowej. W wykazie publikacji złożonych do druku znalazły się natomiast 3 recenzje.

Podsumowując ocenę statystyczną (ilościową) dorobku dr Małgorzaty Łakoty-Micker, należy stwierdzić, że charakter oryginalny posiada znacznie mniej pozycji, niż Habilitantka wskazała w dokumentacji. Jest to więc około 15 publikacji, co z całą pewnością nie świadczy o wysokim poziomie aktywności naukowej.

Podstawę oceny jakości prowadzonych badań tworzy analiza publikacji załączonych do wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W tym miejscu należy odnieść się krytycznie do staranności przygotowanych materiałów. Artykuły nie zostały uporządkowane ani chronologicznie ani tematycznie, a niektóre z nich okazały się niekompletne.

Jako przedmiot badań dr Małgorzata Łakota-Micker wskazuje cztery obszary badawcze: 1) „problematykę bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa Czarnogóry oraz integracji Chorwacji i w przyszłości Czarnogóry z Sojuszem Północnoatlantyckim; 2) problematykę integracji państw Bałkanów Zachodnich z Unią Europejską; 3) relacje dwustronne państw Bałkanów Zachodnich z Rzeczpospolitą Polską; 4) zagadnienia współczesnej dyplomacji ze szczególnym uwzględnieniem praktyki polskiej dyplomacji oraz kwestii konsularnych”. Przeważająca jednak część Jej dorobku koncentruje się wokół badania dwóch państw Bałkanów Zachodnich - Chorwacji i Czarnogóry – i obejmuje procesy ich integracji z NATO oraz Unią

Europejską, a także dwa artykuły odnoszące się do ich relacji z Rzeczpospolitą Polską. Tematyka ta ponad wszelką wątpliwość jest częścią obszaru badań politologicznych. Należy jednak zaznaczyć, iż nie podlegała znaczącej ewolucji, właściwie od pracy magisterskiej po rozprawę habilitacyjną.

W ostatnich dwóch latach Habilitantka do swoich badań zaczęła włączać zagadnienia dotyczące współczesnej praktyki dyplomatycznej i konsularnej. Jednakże z trzech publikacji z tego zakresu, dwóch - *Instrumentarium przyszłego dyplomaty* oraz *Wrocławscy Konsulowie Honorowi – Informator* – nie można uznać za publikacje naukowe.

Brak w dokumentacji wniosku informacji na temat dorobku przed uzyskaniem stopnia doktora nauk humanistycznych nie pozwala na ocenę rozwoju naukowego Habilitantki zarówno pod względem liczby, jak i tematyki publikacji. Nie można więc wykazać dokonanego w tym względzie postępu.

Po lekturze zarówno wykazu publikacji, jak i przesłanego w dokumentacji dorobku naukowego dr Małgorzaty Łakoty-Micker można odnieść nieodparte wrażenie, że Habilitantka w swoich badaniach koncentruje się na, niewątpliwie ważnym dla Chorwacji, Czarnogóry, także dla państw europejskich, ale bardzo wąskim wycinku rzeczywistości. Ujmując to kolokwialnie „ciągle bada to samo i pisze o tym samym”. Świadczą o tym nawet tytuły Jej publikacji. Czym mogą różnić się merytorycznie treści takich publikacji jak: *Republika Chorwacji na drodze do NATO* czy *Chorwacka droga do NATO*; albo *Proces akcesji Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej*, *Republika Chorwacji, nowe państwo członkowskie Unii Europejskiej*, *Droga Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej*, *Republika Chorwacji – 28. państwo członkowskie Unii Europejskiej?* Podobnie jest w przypadku badań Czarnogóry. Można zatem stwierdzić, iż publikacje te nie zawierają nowej wiedzy, a jedynie replikują wiedzę zawartą w najwcześniejszej opublikowanej pozycji.

Ponadto niektóre tytuły publikacji dr Małgorzaty Łakoty-Micker nie mają charakteru naukowego, ale raczej publicystyczny, a czasami są wręcz niegramatycznie i nielogicznie formułowane, np. *Chorwacja we współczesnych stosunkach międzynarodowych z państwami korytarza Środkowoeuropejskiego*.

Pozytywną stroną przedstawionego do opinii dorobku dr Małgorzaty Łakoty-Micker jest bez wątpienia wykorzystywanie obszernego materiału empirycznego, dosyć rzetelnie przeprowadzana kwerenda, znajomość literatury przedmiotu. Przygotowanie lingwistyczne Habilitantki umożliwia jej swobodne korzystanie z materiałów źródłowych, literatury, a także artykułów prasowych publikowanych w językach badanych państw. Habilitantka posiada szeroki zasób wiedzy o sytuacji politycznej, gospodarczej czy społecznej Chorwacji i Czarnogóry. Poziom merytoryczny przedłożonych do oceny publikacji w warstwie opisu zasługuje na pozytywną ocenę.

Osobną kwestią w ocenie przedstawionych publikacji jest świadomość metodologiczna i warsztat naukowy Habilitantki. Nie negując Jej dobrego przygotowania lingwistycznego i wiedzy

faktograficznej krytycznie należy jednak ocenić Jej kompetencje teoretyczne i metodologiczne. Dr Małgorzata Łakota-Micker swoją uwagę koncentruje przede wszystkim na warstwie opisowej badanych zjawisk (Habilitantka w autoreferacie używa nawet sformułowań „opisywana przeze mnie integracja z NATO i Unią Europejską” s.9; „w artykule opisane zostały” s. 11 itd.). Badanie to nie tylko opis, ale początek długiej drogi prowadzącej do poznawania, zrozumienia, wyjaśnienia czy prognozowania. W przedłożonych publikacjach brakuje odwoływania się do szkół myślenia lub konstrukcji teoretycznych stosowanych w badaniach politologicznych, a w szczególności w nauce o stosunkach międzynarodowych. Brakuje jasnego sformułowania problemu badawczego oraz hipotez poddanych weryfikacji. Niektóre z nich nie posiadają struktury wewnętrznej, a często też wniosków na zakończenie. Brakuje określenia założeń metodologicznych, a wręcz można stwierdzić, że Habilitantka właściwie nie stosuje politologicznych metod badawczych. Są to dosyć istotne uchybienia warsztatowe.

Ważnym kryterium oceny dorobku naukowego jest ranga publikacji potwierdzana m. in. miejscem ich opublikowania. Szczególne znaczenie mają prace publikowane w wiodących dla badań politologicznych czasopismach polskich lub zagranicznych oraz prace publikowane w językach obcych. W tym kontekście pozytywnie należy ocenić fakt przetłumaczenia i opublikowania w języku angielskim dwóch monografii *The Republic of Croatia's Accession Process to the European Union* oraz *Montenegro. Security Studies* oraz artykułu w języku serbskim *Aktivnosti Crne Gore u MAP-u i učešće u međunarodnim misijama i operacijama* (współautor M. Tahirović). Ponadto Habilitantka opublikowała 9 artykułów w czasopismach. Większość z nich jest opublikowana w „Studiach z Nauk Społecznych” (Dolnośląska Szkoła Wyższa Przedsiębiorczości i Techniki w Polkowicach) oraz „Racja stanu. Studia i materiały” (ISM Uwr). W najmniejszym stopniu nie umniejszając wartości i poziomu naukowego tych czasopism, ale trudno je zaliczyć do tych wiodących w zakresie badań politologicznych w Polsce. Tylko jeden artykuł został opublikowany w czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim („e-Politikon).

Ponieważ w autoreferacie brak jest informacji o Indeksie Hirscha publikacji według bazy Web of Science czy bazy „Publish and Perish”, ocena liczby cytowań, a tym samym znajomości i oddziaływania dorobku naukowego Habilitantki na środowisko badaczy polskich i zagranicznych jest niemożliwa.

Do istotnych kryteriów oceny aktywności naukowej osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego należy także a) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach; b) kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi; c) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową. Dr Małgorzata Łakota-Micker brała aktywny udział w 12 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Wygłosiła 3 referaty w języku angielskim na konferencjach zagranicą (Chorwacja),

pozostałe na konferencjach we Wrocławiu (4), Toruniu (3), Krakowie, Warszawie i Łodzi. Były to konferencje poświęcone problematyce bałkańskiej. Habilitantka nie wykazała natomiast uczestnictwa w innych ważnych dla środowiska politologów czy badaczy stosunków międzynarodowych kongresach i konwencjach, takich jak chociażby Kongresy Politologii czy Konwencje Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych. Biorąc pod uwagę liczbę wygłoszonych referatów trudno uznać to za istotną aktywność naukową.

Dr Małgorzata Łakota-Micker wskazuje w autoreferacie, iż zrealizowała kilkanaście projektów badawczych. Po zapoznaniu się z ich wykazem należy stwierdzić, iż tylko jeden spełnia kryteria krajowego projektu badawczego. Jest to grant Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki” – *Proces akcesji Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej*. Zastanawia tylko fakt, że grant ten był uzyskany w listopadzie 2010 roku, a więc rok po tym jak Habilitantka obroniła dysertację doktorską zatytułowaną *Republika Chorwacji na drodze do NATO i Unii Europejskiej*. Jakie więc w tym zakresie przeprowadzała nowe badania? Pozostałe granty są albo wewnętrznymi projektami badawczymi, bądź grantami dydaktycznymi.

Reasumując ten fragment oceny, aktywność naukowa dr Małgorzaty Łakoty-Micker należy bez wątpienia do obszaru badań politologicznych. O stopień doktora habilitowanego mogą ubiegać się jednak osoby o znacznym dorobku naukowym, zarówno w sensie jego rozmiarów (liczby publikacji), jak i jakości (poziomu merytorycznego i metodologicznego), dorobku, który stanowi znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej. W odniesieniu do dorobku naukowo-badawczego dr Małgorzaty Łakoty-Micker należy krytycznie ocenić skromną liczbę oryginalnych publikacji po uzyskaniu stopnia doktora, a także ich poziom koncepcyjny i metodologiczny. Wiele z wykazanych przez Habilitantkę publikacji powtarza albo dosłownie teksty wcześniejsze albo zawiera w sobie ich obszerne fragmenty. Zawarta w nich wiedza faktograficzna nie jest porządkowana za pomocą dostępnych badaczom stosunków międzynarodowych metod i technik badawczych. Tym samym kompetencje badawcze, kulturę teoretyczną i metodologiczną dr Małgorzaty Łakoty-Micker należy uznać za wysoko niesatysfakcjonujące. Pozostała aktywność naukowo-badawcza, z wyjątkiem uzyskanego grantu MNiSW, jest również dosyć skromna. Należy więc stwierdzić, iż zaprezentowany dorobek naukowy **nie stanowi znacznego wkładu** Habilitantki w rozwój nauk o polityce (subdyscyplina stosunki międzynarodowe).

3. Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej dr Małgorzaty Micker

Osiągnięcia dydaktyczne dr Małgorzaty Łakoty-Micker obejmują prowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia na kierunkach stosunki międzynarodowe, bezpieczeństwo narodowe i dyplomacja europejska. Prowadzi zajęcia z 11

przedmiotów (!), niestety w autoreferacie nie jest wskazana forma zajęć, czy są to wykłady, ćwiczenia, konwersatoria. Widać jednak, że istnieje pożądany związek prowadzonych badań naukowych z dydaktyką, i to zarówno obszarem bałkańskim, jak i badań dyplomacji. W autoreferacie brak jest informacji na temat opieki nad studentami i doktorantami, należy więc wnioskować, że Habilitantka nie prowadziła seminarium licencjackiego ani magisterskiego, a także nie pełniła funkcji promotora pomocniczego żadnego doktoranta. Pełniła lub pełni natomiast funkcję opiekuna Koła Naukowego Integracji Europejskiej, za co w 2013 roku otrzymała Nagrodę Rektora. Była zaangażowana w prace komisji rekrutacyjnych oraz, jak podkreśla, prowadzi „aktywną współpracę ze Strażą Miejską, Komendą Główną Policji, Centrum Zarządzania Kryzysowego” i konsulami honorowymi we Wrocławiu. Za działalność dydaktyczną i organizacyjną została nagrodzona w 2012 roku zespołową nagrodą Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. Do dorobku dydaktycznego Habilitantki można również zaliczyć podręcznik *Instrumentarium przyszłego dyplomaty*, który stanowi dosyć uporządkowany zbiór treści, dotyczących korespondencji dyplomatycznej, co prawda znany już z publikacji innych autorów, ale wzbogacony o nowy materiał empiryczny.

W autoreferacie dr Małgorzata Łakota-Micker nie wykazuje staży w ośrodkach naukowych lub akademickich, trudno bowiem za takie uznać Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Czarnogóry, Ministerstwo Obrony Republiki Czarnogóry, Ambasadę RP w Podgoricy, Konsulat Honorowy Republiki Włoch we Wrocławiu czy Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Niemniej z punktu widzenia doskonalenia swojej wiedzy, przygotowania do prowadzonych zajęć czy zdobywania informacji, należy docenić Jej aktywność w zakresie staży w instytucjach rządowych zajmujących się polityką zagraniczną i obronnością. Podobnie z uznaniem należy odnieść się do udziału w projektach realizowanych przez jej macierzysty Wydział w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: „Kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów dla strefy publicznej w wymiarze transeuropejskim”.

Habilitantka była organizatorem jednej konferencji naukowej (jako opiekun Koła Naukowego Integracji Europejskiej). Należy więc sądzić, że była to konferencja studencka. Była współorganizatorem jednej konferencji międzynarodowej (we współpracy z Ambasadą Republiki Chorwacji w Warszawie, a także organizatorem spotkania młodych naukowców z Polski i Chorwacji na macierzystym Wydziale.

W zakresie aktywności międzynarodowej Habilitantka w latach 2013-2015 w ramach programu Erasmus Plus trzykrotnie wyjeżdżała do partnerskich uniwersytetów w Chorwacji z wykładami: Rijeka (2013), Split (2014), Opatija (2015). Niestety nie podaje tematyki tych wykładów. Wskazuje również, iż angażowała się we współpracę z Uniwersytetem w Zagrzebiu, Uniwersytetem w Belgradzie, Uniwersytetem w Podgoricy oraz Uniwersytetem Donja Gorica w

Podgoricy. W 2011 roku była inicjatorką podpisania umowy o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Wrocławskim a Uniwersytetem Donja Gorąca, a w 2014 roku organizatorem spotkania młodych naukowców z Polski i Chorwacji we Wrocławiu. Ponadto na uznanie zasługuje udział w Narodowym Zespole Ekspertów *Team Europe*

Habilitantka od roku 2014 jest członkiem Towarzystwa Polsko-Chorwackiego. Trudno jednak nie zauważyć, że nie wykazuje członkostwa w podstawowych dla przedstawicieli nauk o polityce organizacjach i towarzystwach naukowych w Polsce, takich jak chociażby Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych czy Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych.

Jako dorobek w zakresie popularyzacji nauki dr Małgorzata Łakota-Micker wskazuje jedynie udział w audycjach Polskiego Radia Wrocław (jakich?), programach Telewizji Wrocław (jakich) czy wywiady udzielane regionalnej prasie. Do dorobku tego można również włączyć przygotowaną przez Habilitantkę publikację *Wrocławscy Konsulowie Honorowi – Informator*.

Podsumowując ocenę dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz w zakresie współpracy międzynarodowej dr Małgorzaty Łakoty-Micker należy uznać, iż – pomimo braków w pewnych aspektach – **spełnia** kryteria ministerialne stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego.

4. Konkluzja

Po zapoznaniu się z monografią *Czarnogóra. Studia nad bezpieczeństwem*, wskazaną jako osiągnięcie naukowe dr Małgorzaty Łakoty-Micker w rozumieniu art. 16.2. Ustawy *o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* z dnia 14 marca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1852), dorobkiem naukowym Habilitantki, jak i dorobkiem dydaktycznym, popularyzatorskim oraz w zakresie współpracy międzynarodowej, o jakim mówią zapisy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 roku *w sprawie kryteriów oceny osiągnięć i dorobku osoby ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego*, stwierdzam, że **przedstawiony dorobek naukowy nie spełnia wymogu znacznego wkładu** Habilitantki w rozwój nauk o polityce (subdyscyplina stosunki międzynarodowe). Pomimo pozytywnej oceny aktywności dydaktycznej, popularyzatorskiej i w zakresie współpracy międzynarodowej, jaką wykazała się Habilitantka, **Jej aktywności naukowej nie można ocenić jako istotnej. Nie spełnia więc łącznych warunków określonych w Ustawie.** Konkludując, **opowiadam się przeciwko nadaniu dr Małgorzacie Łakocie-Micker stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce.**

Dr hab. Beata Surmacz